

Verslag openbare internetconsultatie besluit keuzedelen mbo

Doel en opbrengst van de internetconsultatie

Het ontwerpbesluit is van 15 april 2015 tot en met 15 mei 2015 opengesteld voor internetconsultatie, waarbij vijf vragen zijn gesteld. Er zijn in totaal 78 reacties binnengekomen, voornamelijk van mbo-docenten.

Doel van deze consultatie was het informeren van belanghebbenden en hen de mogelijkheid bieden op dit voornemen tot regelgeving te reageren. Hierbij werden vijf vragen voorgelegd.

Onderdeel van de procedure voor internetconsultatie is de terugkoppeling aan respondenten van de reacties en van wat daarmee is gedaan. Daartoe dient dit verslag.

Dit verslag bevat onderstaand de tekst van de in de nota van toelichting van het besluit keuzedelen opgenomen paragraaf 8 Internetconsultatie. Die paragraaf bevat een samenvatting van de reacties en tot welke wijzigingen die hebben geleid van het algemene en artikelsgewijze deel van de nota van toelichting van het voor internetconsultatie aangeboden ontwerpbesluit keuzedelen.

Samenvatting van de reactie en wat daarmee is gedaan

Een meerderheid van de respondenten heeft instemmend gereageerd op het ontwerpbesluit, maar er zijn ook kanttekeningen geplaatst bij de aangegeven uitwerking. De reacties hebben niet geleid tot wijziging van het voor de internetconsultatie aangeboden besluit, maar wel van het algemene en artikelsgewijze deel van de nota van toelichting. Hieronder wordt nader ingegaan op de hoofdlijnen van de reacties.

Door een ruime meerderheid van de respondenten wordt de voorgestelde bepaling over de waarderingswijze van de examenresultaten van keuzedelen positief beoordeeld. Men waardeert dat de waarderingswijze gelijklopend is met die van de examenresultaten van de specifieke examenonderdelen (kerntaken). Dit zorgt voor eenduidigheid, herkenbaarheid en transparantie. Bovendien laat de geformuleerde waarderingswijze een bandbreedte aan eigen beleidsruimte van instellingen (namelijk de keus uit een drie tot en met een tienpuntschaal als waarderingswijze). Enkele respondenten hebben aangegeven liever een ander waarderingswijze te zien, bijvoorbeeld door te volstaan met een tweepuntschaal of een tienpuntschaal in cijfers.

Naar aanleiding van de reacties is in de nota van toelichting (paragraaf 2.3) zijn de voordelen van de waarderingswijze van keuzedelen nader geëxpliciteerd.

Door een ruime meerderheid van de respondenten wordt ook de toevoeging van de aanduiding «bijna voldoende», waardoor een reeks van tien in plaats van negen woorden ontstaat bij de waarderingswijze, positief beoordeeld. Men waardeert dat de reeks van tien woorden daardoor geheel correspondeert met de reeks van tien cijfers corresponderen (zo staat bijvoorbeeld het cijfer 10 voor «uitmuntend») en dat hierdoor een nauwkeuriger beeld van de waardering van examenresultaten kan plaatsvinden. Enkele respondenten hebben wel kanttekeningen geplaatst, zoals dat cijfers duidelijker zouden zijn dan woorden.

Naar aanleiding van de reacties is in de nota van toelichting (onder Artikelsgewijs, Artikel I, onderdeel H) de reden voor uitbreiding van de reeks te hanteren woorden bij de waarderingswijze nader geëxpliciteerd.

Verder wordt door een ruime meerderheid van de respondenten het meenemen van het examenresultaat van een keuzedeel naar een vervolgopleiding positief beoordeeld. Men waardeert dat de student het betreffende keuzedeel niet nogmaals hoeft te volgen, omdat dit de doorstroom naar en een efficiëntere leerroute bij de vervolgopleiding geeft en tijdwinst voor de student voor het doorlopen van de vervolgopleiding kan geven. Een aantal respondenten vindt het zwaar voor studenten om ook bij een vervolgopleiding (die vaak veel korter kan duren vanwege vrijstellingen voor reeds behaalde onderdelen) aan de volledige keuzedeelverplichting te moeten voldoen en dan beoordelen zij het positief als de student deze mogelijkheid krijgt. Enkele respondenten geven aan het belangrijk te vinden dat de student wordt verplicht om nogmaals te proberen het betreffende keuzedeel te behalen of om een ander keuzedeel te kiezen en te proberen om dat te behalen, om zo maximaal te worden uitgedaagd. Andere respondenten raden aan om in de memorie van toelichting expliciet aan te geven dat het eerdere examenresultaat niet meegenomen moet worden, maar kan worden. Met andere woorden: de student kan desgewenst wel opnieuw proberen het betreffende keuzedeel te behalen tijdens de vervolgopleiding.

Naar aanleiding van de reacties zijn in de nota van toelichting (onder Artikelsgewijs, Artikel I, onderdeel I) het nut, de context en de voordelen van deze mogelijkheid nader geëxpliciteerd.

Ook wordt door een ruime meerderheid van de respondenten de invoering van certificaten positief beoordeeld. Relatief veel respondenten reageren hier lovend en enthousiast op. Benoemd werd in reacties: meerwaarde voor student die – om welke redenen dan ook (bijvoorbeeld een beperking of persoonlijke omstandigheden) – het beoogde diploma niet kan behalen, want met een certificaat krijgen zij een erkend bewijs van een behaald keuzedeel of van een behaald onderdeel van een kwalificatie; meerwaarde voor volwassen zijinstromers die niet een volledig diploma nodig hebben; certificaten bieden beter mogelijkheden voor aansluiting op behoefte arbeidsmarkt als een volledig diploma niet nodig is; certificaten bevorderen de motivatie van studenten om betreffende keuzedelen daadwerkelijk te behalen; certificaten ondersteunen maatwerk en flexibel onderwijs; certificaten zijn behulpzaam bij het verkrijgen van vrijstelling bij een vervolgopleiding. Wel zijn er enkele aandachtspunten meegegeven, zoals het duidelijk vaststellen voor welke onderdelen van kwalificaties en voor welke keuzedelen instellingen een certificaat mogen worden uitgereikt. Deze worden meegenomen in de verdere uitwerking van de daadwerkelijke mogelijkheden voor het kunnen uitreiken van certificaten.

Ten slotte hebben veel respondenten suggesties aangedragen en kritisch gereageerd op punten die al zijn vastgelegd in de wet keuzedelen. Dat betreft onder andere kritiek op: het niet meetellen van het behalen van keuzedelen voor het behalen van het diploma, de koppeling van keuze-delen aan kwalificaties, het vervangen van de vrije ruimte door keuze-delen, de uitvoerbaarheid van keuzedelen bij bepaalde opleidingen en de voorgeschreven omvang van de keuzedeelverplichting. Een aantal respondenten hebben zorgen over de examinering van keuzedelen.

Naar aanleiding van de reacties: bij de behandeling van het wetsvoorstel keuzedelen in de Tweede Kamer zijn wijzigingen in het wetsvoorstel aangebracht die tegemoet komen aan een aantal suggesties van respondenten bij bovengenoemde kritiekpunten. Zo zal het behalen van keuzedelen vanaf het studiejaar 2018–2019 meetellen voor het behalen van het diploma; de instelling kan op verzoek van de student bij een opleiding ook keuzedelen opnemen die afwijken van de koppeling van keuzedelen aan de kwalificatie van de opleiding zoals opgenomen in de ministeriële regeling; en de instelling kan één of meer onderdelen van een beroepsopleiding (uitgezonderd de entree- en de specialistenopleidingen) aanbieden die niet behoren tot de kwalificaties of de keuzedelen, mits deze onderdelen betrekking hebben op persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming, aantoonbaar van voldoende kwaliteit zijn en niet samenvallen met onderdelen van de desbetreffende kwalificatie. In het onderhavige besluit is ook aan bovengenoemde wijzigingen van het wetsvoorstel nadere uitwerking gegeven.

Wat betreft de kanttekeningen van respondenten bij de omvang van de keuzedeelverplichting in relatie tot «versnelde/verkorte opleidingstrajecten»: de omvang van de keuzedeelverplichting is bepaald per soort beroepsopleiding. Zo geldt bijvoorbeeld voor de vakopleidingen dat de omvang van de keuzedeelverplichting 720 klokuren bedraagt (als geen onderdelen worden aangeboden als bedoeld in artikel 6.1.2.a, tweede lid WEB). De studieduur van een vakopleiding bedraagt ten minste twee en ten hoogste drie jaar (artikel 7.2.4a WEB). Een school kan een vakopleiding dus inrichten met een studieduur van twee jaar in plaats van drie jaar als dat haalbaar is voor de betreffende studenten, maar dat betekent niet dat de school minder delen van de kwalificatie of minder keuzedelen kan aanbieden dan vereist is. De examencommissie kan wel vrijstellingen verlenen (ook voor een keuzedeel of een deel daarvan) als sprake is van aantoonbaar en betrouwbaar bewijs van beheersing.

Wat betreft de geuite zorgen van respondenten over de examinering van keuzedelen: Keuzedelen zijn nieuw en dat geldt ook voor de examinering. Instellingen kunnen gebruik maken van ondersteuning bij de voorbereiding van de examinering van keuzedelen. Instellingen kunnen examens ook inkopen in plaats van zelf te ontwikkelen; dat geldt ook voor de afname en beoordeling van examens.